

Metoderapport SKUP 2017

• ÅRETS AVIS •
Adresseavisen

1767 • 2017

TORS DAG 09-03-2017

Løssalg kr 35 // Uke 10
Nr. 58 // 251. årgang

Utbygger betalte to millioner for Ap- toppens bistand

I en avtale verdt til sammen seks millioner kroner, skulle Ap-topp og Staur-partner Rune Olso bistå til å sikre at grøntområdet Kystad ble boligområde. Olso sier at han aldri gjennomførte møter med politikere eller administrasjon om saken.

Trondheim » side 22, 23, 24, 25 og 26

Kystadavtalen

av Lajla Ellingsen
og Mari K. By Rise

Adresseavisen

ADRESSAHUSET, 31.03.2017: Klokka er litt over halv ni og vi kommer på jobb som vanlig. Men alt er ikke som vanlig i redaksjonslokalene denne morgenen. En pressemelding utenom det vanlige har nettopp ankommet og en kollega sitter og skriver for harde livet.

Tittelen på pressemeldingen lyder: Økokrim etterforsker Kystad-saken.

For første gang skulle Økokrim vurdere en politiker opp mot paragrafen om påvirkningshandel i korrupsjonslovgivningen.

Ukene og månedene forut hadde vært de mest krevende vi hadde opplevd som journalister: Faglige, til dels juridiske avveininger, etiske hensyn, kildehensyn, men ikke minst – motstanden vi ble møtt med av aktørene var av en karakter vi aldri før hadde vært borti.

Det hele startet med ei skoletomt.

1. INNLEDNING

I begynnelsen av juni 2016 blir avisen kontaktet av FAU på det som skal bli den nye skolen på Overvik, et tidligere jordbruksområde som nå var omregulert til boligområde. De reagerte sterkt på at politikerne hadde plassert skolen langt fra bebyggelsen, helt i ytterkanten av skolekretsen. Det var også en annen stor hake ved dette tomtevalget: Skolen skulle bygges på et 25-30 dekar stort område med jordbruksland som da ville gå tapt. Dette hadde ført til at Fylkesmannen allerede hadde varslet innsigelser mot tomtevalget, noe som kunne føre til at skolen kunne bli sterkt forsinket. Rådmannen hadde anbefalt en helt annen plassering langt tidligere i prosessen – en tomt plassert sentralt inne på området til den store landeieren – offshore-føreren og forretningsmannen Kolbjørn Selmer.

Dette tente vår nysgjerrighet. Hvorfor hadde politikerne valgt en LNF-tomt (landbruk, natur og fritidsområde), som ikke engang var eid av eiendomsutvikleren Selmer selv, og som kunne gi store forsinkelser for en sårt tiltrengt ny skole? Og ikke minst: Hvor mye kunne Selmer og hans selskap Overvik Utvikling tjene på at skolen ble lagt utenfor hans eget område?

Etter noen dagers jobbing trykket vi saken «Svært lønnsom skoleplassering». Her fortalte vi at det uortodokse tomtevalget kunne gi selskapet 90-150 millioner kroner i økt fortjeneste.

Men politikerne som hadde stemt for det lukrative tomtevalget for Overvik klarte etter vårt syn ikke å svare godt på hvorfor de hadde gått for dette alternativet.

Vi bestemte oss for alvor å undersøke saken videre. Og denne gangen ville vi se nærmere på mer enn en skoleplassering.

2. GULLBILLETENE

Verdiforskjellen mellom taksten på et jordbruksområde og et boligområde er enorm. Fra å være verdt svært lite i kroner og øre, kan en statusendring gi en potensiell milliardutbygging, særlig i storbyområder. Å få en slik omregulering er en gullbillett for utbygger. Presset på å få omregulert matjord fra grunneiere og utbyggere, som ofte har inngått hemmelige opsjonsavtaler med grunneiere, er derfor stort.

Vi ville starte der: Hvem hadde trukket vinnerloddene i Trondheim? Hvilke prosesser lå bak omreguleringene fra matjord til boligområde? Og ikke minst: Hvilke aktører var involvert? Og var det en spesiell grunn til at de nådde fram?

Fem omstridte områder i Trondheim ble omregulert fra landbruksjord til utbyggingsarealer i mars 2013 - i tillegg til de områdene rådmannen selv hadde anbefalt. Dette skjedde til tross for at

rådmannen mente det var lagt ut nok tomter for å sikre boliger i Trondheim i 30 år framover. Omdisponeringen skjedde også til tross for at Trondheim ligger på landstoppen når det gjelder nedbygging av matjord.

Vi ville kartlegge følgende:

1. Den byråkratiske prosessen
2. Den politiske prosessen
3. Eierinteressene

En gjennomgang av eierinteresser gjorde at to av områdene ble mer interessante for oss enn andre:

2.1 OVERVIK: Det 300 mål store Overvik, med den idylliske beliggenheten ved sjøen, kjente vi allerede til fra saken om skoletomten. Kolbjørn Selmer, den trav - og motorbåtinteresserte hovedeieren, hadde knyttet til seg én vi kjente til fra før: Lobbyisten og eiendomsutvikleren Ketil Fjerdingen. Nå var han blitt medeier i Overvik Utvikling. Fjerdingen var sentral da Rica Nidelven fikk lov å bygge ute i Nidelva, og daværende gruppeleder i Ap, Tore Paulsen Værnes, hadde sagt at det var Aps kommunalråd Rune Olsø som hadde sørget for Fjerdingens politiske gjennomslag. Senere ble Fjerdingen hentet inn til Entrás styre av næringsminister (og Olsø-venn) Trond Giske - der han bidro til et kupp som innsatte Olsø som toppsjef i selskapet. Dette var saker vi hadde jobbet med tidligere. Et annet navn som fanget vår interesse var kyllingarving og eiendomsutvikler Bernt Østhus. Også han var inne på eiersiden. Østhus er nær venn med mangeårig Ap-topp Rune Olsø, som nå også var blitt partner i Østhus sitt investeringselskap Staur Holding. Rune Olsø har også et nært forhold til Aps mektige gruppeleder på rådhuset, Geir Waage, som han var forlover til da Waage giftet seg med nåværende leder i Trondheim Ap, Hanne Moe Bjørnset.

En gjennomgang av historiske eierinteresser viste at Østhus og Fjerdingen har vært svært tette forretningspartnere flere tiår tilbake i tid. Fjerdingen, Østhus og Olsø går også så langt tilbake som 2004, da de tre var på hyttetur i Fjerdingens hytte (slik vi omtalte i vår dekning av Entra-saken i 2012). Fjerdingen har etter hvert også involvert seg i flere av grunneier Selmers selskaper og vise versa.

Selmer lå forøvrig som nummer fire på inntektstoppen i Norge i fjor (284,9 millioner), og ifølge ham selv var eiendomsutvikling på familiegården Overvik en av årsakene til dette.

2.2 KASTBREKKA: Dette var det andre området med gullbillett vi fattet spesiell interesse for. Det viste seg å være eid halvparten av Østhus-selskapet Staur, og halvparten av Reitan Eiendom. Vi visste også at Rune Olsø jobbet med eiendomssaker i Staur.

Vi bestemte oss for i første omgang konsentrere jobbingen rundt disse to områdene. Aps daværende fylkesleder i Sør-Trøndelag, Rune Olsø, hadde nær tilknytning til aktørene i begge to, og begge områdene hadde blitt sterkt frarådet av rådmannen å omregulere.

3. DYPDYKK I BYARKIVET

Vi gikk bredt ut: Vi ba Trondheim kommune og Fylkesmannen om innsyn i alle dokumenter knyttet til Overvik-saken og Kastbrekka-saken. Dessuten alle dokumenter i forbindelse med rullering av KPA (kommuneplanens arealdel - der det bestemmes hvor det skal bygges ut og hvor det ikke skal bygges ut, svært detaljert) og behandlingen av grønn strek i Trondheim (områder som skal ha et særskilt vern mot utbygging).

De første svarene vi fikk angående Overvik og Kastbrekka var nedslående. Fra Fylkesmannen fikk vi kun sakspapirene i den politiske behandlingen. Også Trondheim kommune, som de siste årene har blitt stadig bedre på offentlighet, ga oss det samme. Dokumenter som kunne bidra til å fortelle hva som hadde skjedd i kulissene var fraværende.

3.1 OVERVIK

Vi klaget på dette og mente at det selvfølgelig måtte ligge langt mer i kommunens arkiver, spesielt i forbindelse med den gigantiske utbyggingen som var planlagt på Overvik. Tiden gikk, men så ble vi bedt om å kontakte Byarkivet, som ligger i en stor bunker på havna. Der fikk vi endelig napp hos en velvillig og hjelpsom ansatt. Selvfølgelig fantes det mer. Veldig mye mer. Til slutt satt vi med mange hundre dokumenter vi ble nødt til å gå gjennom.

Vår metode når mengdene med papir virker uoverkommelige er omtrent slik:

1. Starter med å skimme overordnede planer. Hva er målene?
2. Leser epostene. Dette er som regel mer lystbetont, samtidig som det gir mulighet for å finne:
  - a) hvilke spørsmål er de problematiske ?
  - b) hvilke referanser ligger i epostene av andre skriftlige og muntlige kilder?
  - c) inkonsistens mtp mål/politisk prosess
  - d) mulighet for litt følelser og temperatur
3. Med eposter i bakhodet blir det mer spennende å gå videre i bunken av plandokumenter og dokumenter fra den politiske prosessen.
4. Lager tidslinje. Det er helt avgjørende for å se sammenhenger, følger og følgefeil. Og for å holde oversikten i et omfattende sakskompleks.
5. Tilbake til epostene igjen - var det noe som ikke stemte - nå når vi har oversikt?

Vi startet med e-postene i Overvik-saken. Det spesielle med Overvik er at de sammen med Rotvoll-området fikk lov å regulere en hel bydel selv. Byråkratene var sterkt imot det, og det var også politisk kontroversielt. Men for oss ble det en fordel. Interne eposter i en saksbehandling hender det vi får tilgang til, men det er ikke hovedregelen for å si det forsiktig. Når det var en ekstern aktør, Overvik Utvikling, som skulle være i førersetet, gikk selve saksbehandlingen inn og ut av kommunen, bokstavlig talt. Det gjorde nok at vi fikk større innblikk i reguleringsprosessen enn det som ville vært normalt.

De ga oss blant annet et svært interessant innblikk i en prosess der administrasjonen i kommunen svært motvillig hadde måttet overlate selve reguleringsansvaret til utbyggeren etter et «kupp» fra det politiske flertallet i formannskapet. 49 minutter før formannskapet startet, plinget det inn en e-post fra politikerne som sa at Overvik og Rotvoll skulle få lov til å regulere området selv.

I møtet advarte byplansjefen sterkt mot dette, fordi hun mente en privat utbygger ikke var egnet til å ta ansvaret for en regulering som omfattet et stort område med omfattende offentlig infrastruktur. Til ingen nytte. E-postene vi hadde lest, som var sendt til politikerne fra Kolbjørn Selmer og Overvik Utvikling, viste tydelig at det spesielle vedtaket hadde kommet etter sterkt press. Dokumentene

synliggjorde også flere krangler mellom administrasjonen og utbygger, om alt fra byggetetthet til hvor mye friareal som skulle stå igjen på området. En gravplass oppstod det også stor uenighet om på grunn av mengde grøntareal Overvik ikke ønsket å avgi.

Og skoletomta dukket på nytt opp: I dokumentene fremgikk det tydelig at Overvik Utvikling slett ikke ønsket en skole på sin egen tomt og jobbet hardt for å unngå dette. Til tross for at det i vedtaket om omregulering fra 2013 stod tydelig at Overvik skal omdisponeres til både boliger og offentlig formål. Det samme i Aps eget boligmanifest viste det seg, der var skole eksplisitt sagt å skulle plasseres på området ved større omreguleringer.

Når vi samtidig ettergikk den politiske prosessen, fant vi et mønster av at det utbygger eventuelt ikke fikk gjennom hos administrasjonen i kommunen, ordnet seg i den politiske behandlingen. Senere fikk vi også en muntlig kilde, en arkitekt som hadde jobbet tett med Overvik i starten, som åpent fortalte at strategien var å jobbe mot politikerne først og fremst. De trodde ikke de ville lykkes dersom de bare gikk gjennom fagfolkene på byplankontoret. Mannen som ble utpekt som den desidert viktigste var Aps gruppeleder, Geir Waage, som er nær venn av Rune Olsø – som er partner i Staur, som igjen er minoritetseier i Overvik. Alt dette gjorde den politiske prosessen enda mer interessant. Vi ba derfor Trondheim Arbeiderparti om å få oversendt dokumenter der det fremgikk hva partiet på et tidlig stadium hadde vedtatt angående boligbygging. Det viste seg at nettopp Geir Waage, mens Rune Olsø var leder for Ap i Trondheim, hadde blitt satt til å lede et utvalg som skulle se nærmere på behovet for boligbygging. Ap ønsket å omregulere mer land til boliger enn det rådmannen anbefalte, og i dokumentet nevnes kun to navn spesielt: Halstein gård, som rådmannen selv gikk inn for å omregulere – og omstridte Overvik.

Etter hvert som vi fikk større innblikk i hva som hadde skjedd, kontaktet vi flere muntlige kilder, som vi fant i saksdokumentene. Dette er kilder som er ansatt i kommunen og som svært sjelden ønsker å gå ut offentlig om interne prosesser. Men vi merket at med all kunnskapen vi etter hvert satt på, var det lettere å oppnå tillit. Det hjalp selvfølgelig også at mye var dokumentert skriftlig gjennom det vi hadde fått innsyn i.

En av kildene som bestemte seg for å snakke med oss var mannen som hadde ansvaret for plasseringen av skoletomter i kommunen, Cato Høve. Han fortalte at ideen om å legge skolen utenfor Overvik kom fra Ketil Fjerdings og Kolbjørn Selmer. På et møte på hans kontor hadde de to pekt på det de mente var den ideelle tomten. Høve var tydelig på at kommunen ikke kunne se for seg at skolen lå der, både på grunn av tomtas beskaffenhet og beliggenhet. Et halvår etter at Overvik-eierne foreslo sitt tomteønske overfor oss, kom kommunalråd Geir Waage med et svært likt forslag i formannskapet. "Et forslag som ikke ivaretok de faglige hensynene i saken", uttalte Høve til oss.

Waage og Ap fikk flertall for sitt forslag i formannskapet.

3.2 KASTBREKKA

Noe av det mest påfallende da vi begynte å se nærmere på dette området, var at politikerne Ap måtte overbevise, ikke forstod hvorfor akkurat Kastbrekka var så viktig for Ap å få omregulert. Som Overvik lå området langt fra byen, noe som ville føre til økt biltrafikk, og bidra til å bryte bymiljøavtalen med staten, som Ap var svært opptatt av. I tillegg hadde Fylkesmannen advart mot at en utbygging ville true det eksisterende landbruket.

«Det var vanskelig å få tak på hvorfor det var så viktig at akkurat Kastbrekka skulle omreguleres til boligområde. Vi fikk ingen gode svar», uttalte varaordfører Hilde Opoku fra De Grønne til oss.

«Ap hadde absolutt ikke noe å gi når det gjaldt Kastbrekka. Den skulle inn, det var ikke spørsmål om annet», sa Sp-topp Marte Løvik.

Dette gjorde oss enda mer nysgjerrige. Også her fikk vi etter hvert en stor mengde dokumenter som ga godt innsyn i prosessen.

Det første dokumentet i denne bunken var datert februar 2011. Allerede da ønsket utbygger å gjøre om området til boligutbygging, men den gangen kom de ingen vei med administrasjonen i kommunen. Så fant vi en e-post som var interessant, først og fremst på grunn av kopimottakeren: Rune Olsø. Han jobbet altså med saken. Dette var ny informasjon for oss. På dette tidspunktet var han ansatt av sin venn Østhus i Staur, men vi visste ikke at han hadde vært involvert i det omstridte Kastbrekka – som tidligere varaordfører Fagerbakke hadde beskrevet som den største kamelen de måtte svelge. E-posten var imidlertid datert *etter* at området allerede var omregulert. Olsøs rolle nå var blant annet å forsøke å få kommunen til å flytte på markagrensa i forbindelse med prosjektet, slik at det ble plass til enda flere boliger.

Kunne han likevel ha vært involvert i den viktige omreguleringsprosessen – da de omstridte LNF-områdene ble omgjort til boligområder i 2013?

Vi fattet særlig interesse for et par notater som var utarbeidet for å overbevise politikerne i tidsrommet da det skulle avgjøres hvilke omstridte områder som skulle omreguleres til boliger (som rådmannen hadde frarådet). Det kanskje mest interessante var at det *ikke stod et eneste navn* i notatene, så det var umulig å si hvem i Kastbrekka/Staur som hadde utformet dem. Det andre som var interessant, var at det tydelig fremkom at vedkommende hadde svært god kunnskap om de politiske prosessene i kommunen. Kunne det tenkes at Olsø hadde startet jobben hos Staur *før* det gikk ut pressemelding om at han ble ansatt høsten 2013? Nysgjerrighet etter å ha lest disse notatene, fikk oss til å sjekke nærmere. Ingen politikere eller ansatte i kommunen kunne svare på hvem som hadde utarbeidet notatene. Vi ba da enkelte politikere om å gå gjennom gamle e-poster for å sjekke om de hadde blitt kontaktet av noen fra Kastbrekka/Staur i forbindelse med omreguleringen. Var det noen som hadde lobbet for å overbevise dem om at området måtte gjøres om til boliger? Da kom det fram at nettopp Rune Olsø hadde hatt denne rollen. Han hadde blitt hyret inn av Bernt Østhus for å få omdisponert Kastbrekka, noe selskapet ikke hadde lyktes med så langt.

Denne gangen lyktes de altså.

Olsø fremholdt at både han og hans nære venn, gruppeleder Geir Waage, hadde meldt seg inhabile i saken - og som alltid hadde opptrådt korrekt. Olsø hadde her oppgitt at han jobbet for Kastbrekka i sitt møte med sine kolleger i Ap og andre parti.

3.3 OLSØS SKJULTE OPSJON

Under arbeidet med sakene mottok vi også tips om mulige interessante områder. Ett av dem vekket vår interesse spesielt: Være. Et jordbruksområde øst for byen, også dette nært sjøen, som rådmannen hadde foreslått å legge under en såkalt grønn strek. Det betyr at området får et varig vern. Vi fikk tilgang på en e-post fra et borettslag, som var sendt til utvalgte politikere, der det ble påstått at Staur (ikke Olsø selv), hadde eierinteresser nettopp her. Dette ble bekreftet av flere muntlige kilder off record. Men dokumentasjon hadde vi ikke. Borettslaget kunne heller ikke dokumentere at det de påstod i e-posten stemte. Vi sjekket kommunens systemer om det var noe om Være der. Det var det. En oppstartsbeğjæring som var avslått. Vi sjekket tinglysning, og om det forelå en konsesjonssøknad. Ingenting. Vi sjekket med grunneier, han nektet å snakke med oss.

En opsjon er en avtale mellom grunneier og en utbygger om kjøp – som kan gi stor fremtidig inntjening - dersom utbygger lykkes med å få omregulert jorda. Opsjoner har blitt kritisert fordi de ofte er skjult for offentligheten. Til slutt måtte vi konstatere at nettopp dette stoppet oss: Dersom Olsø/Staur hadde en opsjon her, var den skjult for oss og omverdenen.

Da hadde vi kun ett alternativ: Å gå til Ap-topp og eiendomsutvikler Olsø selv. Vi satset på at han måtte være ærlig om de faktiske forhold når han forsto at vi likevel visste. Også fordi han på et senere tidspunkt eventuelt måtte komme fram som utvikler av tomta. Det viste seg at han gjorde nettopp dette. I intervjuet med oss, det eneste i disse sakene vi fikk gjøre ansikt til ansikt, bekreftet Olsø at Staur hadde en opsjon på Være. Han hadde også en personlig opsjon sammen med Staur.

Igjen ble det viktig å gå etter den politiske prosessen. Vi visste at nettopp spørsmålet om grønn strek var kontroversielt innad i den store samarbeidsalliansen. Flere ganger hadde SV, De Grønne, Sp og KrF forsøkt å få Ap til å binde seg til en mer omfattende grønn strek. Etter flere kildeamtaler framkom det at det hadde oppstått en spesiell situasjon på et politisk møte mellom samarbeidspartiene: Ifølge flere åpne kilder hadde Ap-toppen Olsø blitt direkte sint under diskusjonen om grønn strek, og han argumenterte sterkt mot vern av landbruksjord på østsiden av byen – der også Være ligger. Ingen av politikerne Adresseavisen snakket med var klar over at Olsø selv hadde eierinteresser nettopp her. Ifølge Olsø selv hadde han informert Aps gruppe styre om dette. Ingen Adresseavisen snakket med i Aps gruppe styre husket om han hadde gjort det eller ikke, heller ikke ordføreren. Den eneste som bekreftet dette overfor Adresseavisen var Olsøs nære venn og gruppe styreleder, Geir Waage. Han uttalte seg slik på vårt spørsmål om Olsø informerte gruppe styret om opsjonen på Være: «Jeg oppfattet at han sa Være». I ettertid har ordføreren tatt initiativ til at det skal være referat fra slike gruppemøter, noe som ikke eksisterte da. Det som uansett er klart, er at ingen av kommunens organer var informert om denne interessen. Aps gruppe som sådan visste ikke om denne interessen. Ingen av de andre partiene var informert om denne interessen. I bystyret møtte ikke Olsø da grønn strek var under behandling. Hvis han hadde møtt måtte han, som andre aktører med eierinteresser eller andre interesser i bystyret, oppgi hva inhabiliteten besto i, altså vise fram hvilke interesser han og selskapet han var partner i, har rundt om i Trondheim. Kommuneadvokaten krever nemlig at man gjør det, slik at man kan foreta en reell vurdering av mulig inhabilitet. Staur-eier Bernt Østhus har sagt til Adresseavisen at de har eierinteresser i ulike områder rundt om i byen, men at de ikke ønsker å oppgi disse. Da kan ikke partneren gå i bystyret og melde kommuneadvokaten hvilke interesser man har.

4. KARTLEGGING AV AKTØRER OG SELSKAP

Parallelt med innsyn i kommunen, hentet vi ut mye informasjon i Brønnøysund. Ordinære søkemotorer som Bizweb er svært nyttige for å få oversikt, selv om det er lett å gå seg vill når aktørene bygger selskap, på selskap, på selskap. Og ulike aktører eier litt hos hverandre og rundt omkring. Man kommer fort til kort foran datamaskinen og må tegne opp med penn, papir og kalkulator for å få oversikt. Hvem eier hva - og når - i Overvik Eiendom, Overvik Utvikling, Holmetjern, Langøya, KTo, Staur Eiendom, Kuppelvik, Vågar. Når vi gikk fast, var det ryddehjernen Espen Rasmussen som fikk desimalene i eierandelene på plass. Eksempelvis eier Fjerdingen Overvik på denne måten: Fjerdingen eier 18 prosent i Overvik eiendom, og også 18 prosent i Overvik Utvikling. Det gjør han via selskapet Vågar, som han eier sammen med Bernt Østhus, via K-To AS som han eier sammen med Kolbjørn Selmer. Vågar eier Fjerdingen gjennom selskapet Langøya invest, som er eid av hans to barn. Til sammen gir dette eierandelen på 18 prosent. Så eier eierselskapene flere datterselskaper igjen. Dette er jo bare én aktør. Så kan man jo spørre seg hva som er hensikten med slike kompliserte eierstrukturer.

Det er også viktig å vite hva som skjer når. Men det viser seg dessverre at når ting blir formalisert i Brønnøysund, har det i praksis vært slik en tid. Årsak-virkning-hypoteser gir ikke alltid et rett bilde, dersom man legger tidslinjen som kan hente ut i det offentlige til grunn.

I tillegg til å bruke Bizweb, må vi hente selve regnskapene, stiftelsesdokumentene og tinglyste avtaler i Brønnøysund. Infotorg, kartverket og KS eiendomsregister tok vi også i bruk.

Spørsmål knyttet til eierstrukturer og eierforhold på Overvik har vi jobbet videre med fram til nå, men vi er ennå ikke i mål. Bizweb er viktig i en første fase, men for å skjønne hvordan ting henger sammen må man ha hele regnskap. Hva skjer i regnskapet hos det andre selskapet, når det skjer noe i det første? Hva betyr det vi leser? Ingen svar har vært opplagte. Vi har vært i kontakt med et titalls kilder med årelang erfaring fra revisjon. De har også slitt med å forstå det de leser. Men den første oversikten over eiersits og tidspunkt for eierskifte, kom vi greit i mål med.

På de andre sakene, Være og Kastbrekka var eiersituasjonen mye mer oversiktlig. Kystad var heller ikke veldig komplisert, men med interessante eierskifter og styreendringer.

5. ET SPESIELT MØTE

Sjefredaktørens kontor, fredag 30. september, klokken 07.00: Etter vårt første intervju med Rune Olsø i september 2016, svarte han kun via e-post. Hans venn og forretningspartner, advokat og Staur-eier Bernt Østhus, hadde aldri stilt opp til vanlig intervju. Men så ba han plutselig om et møte. Han ønsket et møte med sjefredaktøren, og han ba om at journalistene skulle være til stede. Han fortalte at vi etter møtet ville forstå at vi ikke hadde noen sak. Vi ville ikke ha noe å skrive om. Vi mente det var naturlig å innfri det ønsket. Vi fikk da også forståelse for at vi i slutten av møtet kunne ta et kjapt intervju, hans tilsvaret til saken om Overvik.

Dette møtet ble kanskje det merkeligste vi har hatt så langt i vår journalistiske karriere.

Sjefredaktør Tor Olav Mørseth gjorde rammene klare for møtet: Dette var ikke et fortrolig møte. Alt som ble sagt av Østhus, var noe vi kunne bruke i vår journalistikk om vi fant det formålstjenlig. Dette ble akseptert av Østhus, som imidlertid konstaterte at vi av presseetiske grunner ikke ville kunne bruke informasjonen. Mørseth understreket at det var avisens vurdering, ikke Østhus'. I denne delen av møtet redegjorde Østhus for ting vi ikke har funnet det relevant å gå inn i. Resten av møtet hadde et annet tema: Journalistenes arbeidsmetoder.

Vi har ikke referert fra møtet i vår journalistiske dekning av saken. Men med de klare premissene sjefredaktøren presiserte, finner vi det relevant å referere i en metoderapport. Vi har opptak av halve møtet, siden vi satte på båndopptaker da det kom fram at Østhus uten å si fra hadde tatt opptak hele veien. Sjefredaktøren ba om å få en kopi av Østhus-opptaket, noe han fikk løfte om. Dette løftet ble trukket tilbake dagen derpå, etter juridisk konsultasjon, som Østhus sa.

Østhus fortalte at han var kjent i verdens finansmiljøer for å være umulig å korrumpere - selv med en kalashnikov rettet mot seg, hadde han ikke gitt etter for korrupte elementer og håndfaste trusler.

Han fortalte sjefredaktøren at journalistenes arbeidsmetoder ikke tålte dagens lys. Først plantet de historier, fisket hypoteser, ringte opp igjen og plantet stadig nye historier, som de til slutt fikk bekreftet. Kildene visste til slutt ikke hvor de hadde historiene fra, men kunne bekrefte at de hadde hørt om dette, neste gang de ble oppringt. Alltid var det journalistene som kom med historiene i utgangspunktet. Disse historiene ga et stort omdømmetap for de omtalte, og slik var skaden skjedd allerede før publisering. Slik påvirket journalistene et helt samfunn med aggressive spørsmål på kryss og tvers, forklarte forretningsmannen. Han uttalte at journalistene presset og påvirket kildene, og

ville at sjefredaktøren skulle adressere dette. Da vi spurte om hvilke historier vi skulle ha spredt, fikk vi presentert ting vi selv aldri hadde hørt snakk om - og som fremsto som ren fantasi.

På spørsmål om hvor han hadde denne informasjonen fra, valgte han da å «avsløre» at han hadde satt ned en gruppe mennesker for å ettergå journalistenes arbeidsmetoder, et slags motsatt undersøkende team på tre personer. Dette teamet hadde tatt kontakt med 23 av det de antok var journalistenes kilder, og stilt spørsmål om Ellingsen/By Rise og deres arbeidsmetoder. Dette var imidlertid ikke noe forsøk på å påvirke kildene, forsikret Østhus. I tillegg til de eksterne kildene, hadde advokat Østhus fire kilder internt på Adressa-huset, påstod han. Adressa-kildene kunne til dels bekrefte noe av informasjonen teamet hadde fått fra eksterne kilder, og det var informasjon om to journalister som ble så forelsket i sine egne hypoteser at de var blindet. Østhus innrømmet imidlertid at én av kollegene hadde gitt de aller beste skussmål.

For ordens skyld: Østhus la ikke fram dokumentasjon på noe av dette. Vi vet ikke at han satte ned et team for å ettergå oss og arbeidet vårt, og at han også hadde kontakt med det han framstilte som illojale kolleger (vi har i ettertid fått vite om én som hadde blitt kontaktet internt). Vi vet også om kilder som er kontaktet, men om det er i det omfanget og så organisert som Østhus sa, vet vi ikke. På direkte spørsmål ville han ikke svare på hvem som var en del av teamet, hvem som var kontaktet, og heller ikke om de fortalte om sitt oppdrag/hvem de jobbet for. Han foreslo at vi kunne ringe rundt til egne kilder og høre om noen av hans folk hadde opptrådt utilbørlig, i så fall ville han gjerne ha tilbakemelding på det.

Etter møtet følte vi at det var noe som ikke stemte. På dette tidspunktet visste aktørene hva som framkom i saken om Overvik og Kastbrekka. Vi syntes vi hadde skrevet to viktige saker, som synliggjorde tidligere ukjente sammenhenger mellom svært verdifulle tomteinvesteringer, hovedaktørene, de politiske og byråkratiske prosessene. Men vi syntes likevel ikke vi satt på en avsløring av en dimensjon som ville utløse en så kraftig motreaksjon. Hvorfor valgte Østhus å ta så harde virkemidler i bruk for to dokumentarer av dette slaget?

Vi hadde bare ett svar: Her var det mer.

6. DET KREVENDE TIPSET

Vi nærmet oss desember og sakene om Overvik, Kastbrekka og den hemmelige opsjonen på Være hadde stått på trykk. Og som ofte før: Sakene utløste nye tips. Ett av dem var særlig interessant. Det gikk ut på at et eiendomsselskap skulle ha betalt Østhus-eide Staur, der Rune Olsø jobbet (og hans navn var nevnt), for å få den viktige grønne streken flyttet (den grønne streken gir et særlig sterkt vern mot boligutbygging i overskuelig framtid). Vår umiddelbare innskytelse var at dette neppe kunne stemme. Olsø var partner i Staur, hvorfor skulle han jobbe for andre eiendomsselskap? Men vi måtte forsøke å sjekke. Vi skjønnte raskt at dette var en undersøkelse som kom til å ta tid. Og ikke minst: Dersom denne historien stemte, måtte vi ha troverdig dokumentasjon som ikke ga rom for tvil. Særlig med tanke på aktørene involvert og hvordan de forholdt seg til oss og avisen. Vi må innrømme at erkjennelsen kunne vært nok til å miste motet. Ingen av de svært få vi hadde snakket med, som hadde hørt at dette skulle ha skjedd, var i nærheten av å kunne frembringe noe slikt. Detaljeringsnivået på informasjonen var heller ikke særlig stor. Men vi hadde begynt å tro at det kunne være noe i tipset. Vi ble enige om at denne saken slipper vi ikke før:

A)Vi er sikre på at det ikke stemmer eller B)Vi har dokumentert det. Og vi ga oss selv tid. Vi ville fortsette å jobbe med andre, løpende nyhetsaker til enten A eller B var fullført.

6.1 DET SOM VAR MULIG Å SJEKKE

Noe kunne vi sjekke før vi gikk videre. Det er fullt lovlig å hyre en lobbyist for å påvirke politikerne i en bestemt sak. Men da under en klar forutsetning: Lobbyisten plikter å være helt åpen om sitt oppdrag og sin oppdragsgiver. Dersom det stemte at et selskap hadde hyret inn Staur's Rune Olsø for å påvirke politikerne i grønn strek-saken, ville dette i så fall kunne bekreftes av de som ble kontaktet – eller av Olsø selv. Dersom dette hadde skjedd i åpenhet. Vi kontaktet noen politikere og spurte om de hadde blitt kontaktet av lobbyister i forbindelse med saken. Ingen av dem svarte bekreftende på det. Så ettergikk vi i detalj svarene Olsø selv hadde gitt oss i forbindelse med sakene om Overvik og Kastbrekka. Da sa han at han hadde meldt seg inhabil, og aldri hadde snakket med noen politikere om verken Overvik eller grønn strek. Dersom tipset stemte, visste vi dermed at det her ikke var snakk om ordinær lobbyvirksomhet.

Selskapet: Første steg var å finne ut hvilket selskap dette skulle gjelde. Det viste seg å være Prora, som nylig var siktet, og senere tiltalt i en bedragerisak (rettssaken kommer opp i februar). Vi kjente også til at det i forbindelse med siktelsen av Prora-eierne var gjort et svært omfattende dokumentbeslag, som ikke bare handlet om den aktuelle bedragerisaken.

Eiendommen: Neste skritt var å finne ut hvilken eiendom det kunne være. Vi fant de aktuelle dokumentene fra den politiske behandlingen. Der så vi hvilke områder som var foreslått lagt under grønn strek, men som tidlig i prosessen hadde blitt tatt ut. Kystad var ett av dem. Deretter kunne vi søke i kommunens postjournal på de aktuelle områdene. Det fikk oss til å tro, noe vi senere fikk bekreftet, at eiendommen det handlet om, var Kystad, siden det var et begrenset antall eiendommer Prora var involvert i.

Men dette oppdraget vi var tipset om, var det få som visste om. Gitt at det stemte, måtte det vel foreligge en avtale? En ting var sikkert, her hjalp det ikke med innsynsbegjæringer. Hvordan i all verden skulle vi frambringe denne helt nødvendige dokumentasjonen?

Den offentlige prosessen: Offentlighetsloven kunne imidlertid hjelpe oss med en annen viktig del av saken: Å kartlegge den formelle prosessen, og vi fikk innsyn i det som hittil hadde skjedd i den aktuelle saken. Vi kartla også eiendommen, heftelser, aktører knyttet til eiendommen i ulike offentlige registre.

Vi laget oss en tidslinje og konstaterte at det kunne være sannsynlig at tipset stemte. Kystad var foreslått lagt bak grønn strek av rådmannen. Dette måtte i så fall representere et stort problem for en eiendomsutvikler som ville bygge. Det viste seg at Prora ikke hadde måttet bekymre seg lenge: Allerede før rådmannen rakk å sende sitt forslag om grønn strek på høring, ble Kystad tatt ut, etter forslag fra Ap.

6.2 LEGGE EN STRATEGI

Men etter å ha tidslinjen i den formelle prosessen på plass, sto vi fast.

Et første steg på veien med å dokumentere, er at vi selv vet i detalj hva som har skjedd. Sannsynligheten for at man da, på ett eller annet tidspunkt vil være i stand til å dokumentere, er mye større. Og når man ingen råd har, lager man et kildekart og bare holder på videre.

Vårt kildekart laget vi ved å svare på disse spørsmålene:

Hvilke selskaper og datterselskaper er involvert på eiersiden?

Hvem har jobbet i disse de siste årene og hvem jobber der fortsatt?

Hvilke styrever og styreverrepresentanter fins?

Hvem er tomteeier og hvilke andre interessenter fins til denne?

Hvilke tjenester har de involverte selskapene hatt bruk for?

Hvilke selskaper har i ulike faser jobbet med å utføre tjenester for de mest interessante selskapene på eiersiden?

Kan vi finne spor av hvem i disse selskapene som har utført tjenestene? (kommunale dokumenter, offentlig annonsering på andre eiendomsprosjekter etc)?

Et annet spor var Økokrim-etterforskningen. Politiet hadde gjort et omfattende beslag hos Prora i en annen sak. Beslaget var tatt i den perioden vi var interesserte i. Kunne det ligge noen muligheter her?

6.3 FORBEREDELSE AV KILDEKONTAKT

Vår tilnærming til kildene måtte gjøres med varsomhet. På dette tidspunktet visste vi ikke om det i det hele tatt var noe i tipset, eller om det kun var rykter uten substans.

Når aktører, selskaper og interessenter er kartlagt, er metoden å finne mest mulig ut om personer man plukker seg ut. Hvilke typer er de? Hva er de opptatt av? Hva kan man smalltalke om, slik at man kan få kontakt, om ikke på første forsøk, så på femte? Har man noen treffpunkter? Kunne det være at noen kjente til oss fra andre prosjekter som kunne brukes for å trygge dem? Sosiale medier og arkivspøk var viktige kilder.

Vi planla samtalene. Hvor starter vi, hvor kan vi gå videre i samtalen, avhengig av ulike svar. Hva vil vi oppnå med akkurat denne samtalen? Generelt vet vi: Vis at du bryr deg, at du ser folk. Vis gjerne engasjement. Men enda viktigere: Vi måtte vise at vi hadde orden i sysakene, at vi kunne saken. Vi viste at vi hadde detaljert informasjon om hva som hadde skjedd hittil i prosessen, og hva vi kunne spå om resten av prosessen (basert på kunnskap om lignende saker). Vi hadde klart datoer og sitater fra den kommunale behandlingen, som vi bevisst refererte til. Vi viste fram at vi kjente både det byråkratiske og politiske Trondheim - og de nasjonale målsettingene.

Dessuten: Vi måtte trygge folk på at alt ikke var avhengig av dem. At det er flere der ute.

For hver samtale tenkte vi i forkant: Har vedkommende noen interesser/motiver vi kan bruke til vår fordel for å finne ut hva som hadde skjedd? Er det noe vi kan nå inn med? Kan noen ha tenkt tanken at de har et samfunnsansvar?

Vår tilnærming i kontakten med kildene var generell i starten. Vi stilte spørsmål som: Kjenner du til at noen skal ha blitt hyret for å påvirke politikerne i grønn strek-saken? Man merker gjerne raskt om kilden kan ha relevant informasjon eller ikke. Hvis de ikke hadde det, ga vi oss med en gang.

Vi gikk bredt ut blant kilder som kunne vite noe om eiendomsmarkedet og hva som skjedde der. På grunn av den konkrete prosjektbeskrivelsen fra Kystad Eiendom, stilte vi også konkrete spørsmål rundt dette. Vi hadde ikke jobbet spesielt opp mot eiendomsmarkedet tidligere. Men sakene våre om Overvik, Kastbrekka og opsjonen på Være var blitt lagt merke til. Nå fikk vi valuta igjen for å ha lagt ned mye arbeid i disse sakene: De vi snakket med syntes vi hadde gjort en viktig jobb i å synliggjøre prosessene som lå bak og koblingen mellom aktørene. Det ga oss goodwill, og vi merket at kilder ønsket å bidra til denne åpenheten.

6.4 ET LITE GJENNOMBRUDD

Så fikk vi et endelig et interessant innspill: Prora-eier Terje Eriksen skulle ha inngått en avtale med stor risiko, og dertil tilhørende potensiell gevinst, med grunneieren på Kystad. Dersom området ikke ble regulert til boliger, kunne tapet bli svært stort. Der fikk vi det første gjennombruddet: Vi klarte å få tilgang på kontrakten som ble inngått mellom Prora-Eriksen og grunneieren. Ifølge avtalen skulle Eriksen betale 32 millioner kroner for 32 mål. Men 16 millioner og fire eiendommer på området, skulle betales *før* området eventuelt ble omregulert. Dersom det *ikke* ble regulert til boliger, kunne tapet med andre ord bli stort for Eriksen.

Hypotesen om at Kystad var et område det var svært viktig å få omregulert ble styrket. Vi satt nå med et dokument, men var likevel langt fra å kunne si noe om hva som skjedde da Kystad unngikk den grønne streken i den politiske behandlingen.

Dette dokumentet var viktig i seg selv, men gjorde også noe annet: Den ga oss økt troverdighet i omgangen med andre kilder. Vi kunne vise at vi hadde materiale vi strengt tatt ikke skulle ha. Avtalen viste at noen hadde valgt å gi oss viktig, fortrolig informasjon. Noen hadde valgt å ta en risiko.

Etter et par måneders jobbing sto vi i en situasjon der vi hadde historien om Staur-Olsøs kontrakt med Prora muntlig bekreftet fra flere kilder. Vi visste hva som hadde skjedd. Vi hadde flere detaljer på plass. Ap-mannen Rune Olsø ble som Staur-partner hyret inn for å holde Kystad unna grønn strek, og deretter sørge for at det ble omgjort til boligområde. Men vi skjønnte at dette ikke kom til å holde. Vi måtte kanskje leve med å vite, uten noen gang å publisere. Det er jo ikke en uvanlig problemstilling for en journalist. Men i denne saken – ekstra ergerlig – fordi vi mente at dette var en alvorlig og viktig sak.

Vi var nødt til å ha skriftlig dokumentasjon for at saken skulle holde.

På dette tidspunktet så det mørkt ut. Aktørene hadde interesse av lokk på saken. De som ville ha omgjort området for å utvikle det, ville kunne tape store penger på støy, negativ publisitet - og mulig fokus på egen rolle. Og de som ville ha omgjort området for å eie det, var i samme situasjon. De som hadde solgt området var også avhengige av at tomte ble omgjort. Hva verre var: Det var betydelige summer det var snakk om som aktørene sto i fare for å tape, alt annet enn småpenger. Selskaper som hadde ytt tjenester hadde heller ingen interesse av å klippe av greina de satt på. Politikerne ønsket neppe noen oppmerksomhet rundt dette. Å få tilgang til politiets beslag var også en betydelig utfordring.

6.5 HARDE FAKTA

Det vi kan konstatere i dag er at kartleggingen og jobbingen til slutt førte til et gjennombrudd. Det tok tid, nærmere bestemt ca tre måneder. Men en dag satt vi med harde fakta: Avtalen som viste at Ap-topp og Staur-partner Rune Olsø hadde inngått en avtale som skulle gi Staur totalt seks millioner kroner for å sikre at grøntområdet Kystad ble boligområde. Det skulle vise seg at to millioner kroner allerede var utbetalt.

I avtalen lå en egen milepælbestemmelse om at én million kroner skulle utbetales etter at Kystad var tatt ut av grønn strek. Vi satt også med e-poster fra Olsø til Prora-eierne, der Olsø blant annet skrev «1-0 til oss», etter at bygningsrådet hadde tatt Kystad ut av den grønne streken.

Vi sendte over første henvendelse til Staur/Østhus/Olsø og fortalte at vi over tid har jobbet med en sak Staur/Rune Olsøs engasjement for omregulering av Kystad, at vi nærmet oss en slutfase og gjerne ville treffe dem for et intervju. Øyeblikkelig fikk vi svar fra Østhus: «Jeg kjenner ikke denne saken» og videre: «Jeg skal møte de som er ansvarlig for eiendom hos oss i ettermiddag og få en briefing om hva dette går ut på».

Ingen hos Staur stilte til intervju og de fikk derfor spørsmålene på e-post, spørsmålene som viste at vi satt med dokumentasjonen.

Avtalen publiserte vi i sin helhet på papir og nett. Olsø, Østhus og Eriksen har hele tiden fremholdt at avtalen først ble inngått i mai, en måned etter at Kystad allerede var tatt ut av grønn strek. Hvorfor milepælen om å få Kystad ut fra grønn strek da var en del av avtalen, svarte de litt uforståelig på.

6.6 HVA HADDE SKJEDD I AP?

Det vi fortsatt ikke visste så mye om, men som var svært interessant, var hva som hadde skjedd i det maktbærende partiet i byen i forkant av bygningsrådet der Kystad var blitt kastet ut av grønn strek - allerede før saken ble sendt ut på høring. Aps gruppeleder, Geir Waage - Rune Olsøs nære venn og som Olsø var forlover for - var raskt ute og sa til Adressa: *«Da saken ble behandlet i bygningsrådet i april 2015 var jeg hjemme i fødselspermisjon med en 13 dager gammel baby, så jeg hadde fokus på helt andre ting enn hvilke områder som burde være en del av grønn strek.»*

Vi må innrømme at vi ikke helt trodde på dette. Heldigvis husket vi at Geir Waage nylig hadde vært offensiv i et møte, der han understreket betydningen av åpenhet i bygge- og utviklingssaker. Vi var blitt fortalt at e-postutveksling internt i Aps gruppe i forkant av møtene i bygningsrådet var vanlig. Politikere er jo ikke omfattet av Offentlighetsloven, men i åpenhetens navn - og med tanke på sakens karakter - ba vi likevel Aps gruppe, ved fungerende gruppeleder Sissel Trønsdal, om innsyn i disse e-postene vi trodde fantes. Det fikk vi, og det viste seg at ikke bare var gruppeleder Geir Waage i permisjon en aktiv del av denne utvekslingen, gruppestyremedlem Rune Olsø stod også som kopimottaker (til tross for at han hadde sagt til oss, noe Waage hadde bekreftet, at han hadde meldt seg inhabil også når det gjaldt den interne behandlingen i Ap). Men i e-postene vi mottok fant vi ikke ordlyden i det forslaget som var blitt vedtatt dagen etter, og vi purret derfor: Er dere sikre på at dette er *hele* epostutvekslingen i forkant av møtet? Og ganske riktig: Etter kort tid svarer Trønsdal at den siste e-posten kommer om litt. Den viser seg å være svært interessant: Klokkeren 23 kvelden før bygningsrådet skrev Geir Waage til sine Ap-kolleger at *“det er helt koko”* at områder som Kystad, og andre småområder han også nevner med navn, skal ha vern i grønn strek.

Noen timer forut for Aps interne epost-utveksling denne kvelden 7.april, hadde Proras Terje Eriksen skrevet under avtalen med Rune Olsø/Staur. Denne signeringen hadde vi sett.

Dagen etter, i bygningrådets møte, ble første milepæl, verdt en million kroner i henhold til avtalen, innfridd. Det generelle forslaget fra Trønsdal som lå som et utgangspunkt, hadde blitt forkastet, og det var Geir Waages konkrete forslag fra klokken 23 dagen før, der Kystad navngis, som ble vedtatt i bygningsrådet denne dagen.

Få timer etter vedtaket sendte Olsø en e-post til Terje og Roger Eriksen der han skrev at det hadde vært «en klok strategi å gjøre det til et spørsmål om alle de inneklemt småområdene». Han avsluttet: «1-0 til oss!».

Denne e-posten publiserte vi også første dag, sammen med innholdet i avtalen. Olsø avviste at han på dette tidspunktet jobbet for Eriksen og Prora.

6.7 REAKSJONEN I AP

Samme dag saken stod på trykk, skulle partileder Jonas Gahr Støre og nestleder Trond Giske til Hell. Vi benyttet anledningen. Heldigvis var også Rita Ottervik der, og vi møtte henne på vei opp bakken til inngangen. Hun var rasende, rett og slett, det var bare å la opptakeren gå. *«Svineri»*, karakteriserte hun avtalen som. Hun var den eneste Ap-toppen som ønsket å kommentere saken den dagen.

Trond Giske sa: «Til og med Bernt Østhus sier jo at dere tar feil». Og: «Var det ikke slik at dere var klaget inn til PFU?».

Utenom Rita Otterviks klare uttalelser var det overraskende stille. Men så begynte det å røre på seg i Ap. To ledende nordtrønderske politikere ga klar beskjed om at de ikke ville sitte i et styre ledet av Rune Olsø. Det endte med at Olsø måtte trekke seg fra vervet han var enstemmig innstilt til: Leder av et samlet Trøndelag Ap - som skulle bli det største fylkeslaget i Norge.

Noen dager senere kom kommuneadvokaten på banen og konkluderte i en rapport: «Rune Olsøs posisjon, som en folkevalgt og dessuten svært sentral politiker i det største partiet i Trondheim, og størrelsen på vederlaget, taler etter vårt syn for at fordelene kan anses som utilbørlig».

Kontrollkomiteens leder anbefalte å politianmelde, noe et enstemmig formannskap senere sluttet seg til.

14 dager senere skrev Økokrim i en pressemelding at de etterforsker Kystad-saken, basert på medieoppslagene.

I skrivende stund (12. januar 2018), over ni måneder senere, pågår etterforskningen fremdeles. Før jul skrev vi de siste sakene om at politiker-toppene i Trondheim hadde vært inne til nye avhør.

7. DETTE ER NYTT

7.1 OVERVIK:

- Vi avdekket eierinteressene i Overvik Utvikling og viste for første gang hvilke aktører som har interesse i at milliardprosjektet lykkes - og koblingene mellom dem.
- Gjennomgangen av dokumentene i Overvik-saken viste et gjentakende bilde, som ble underbygget av muntlige kilder: Når lobbyistene og utbyggerne ikke fikk gjennomslag i kommunens planavdeling, gikk de rett på politikerne - og fikk gjennomslag. Ap var som regel i front som forslagsstiller. Mot rådmannens vilje fikk de gjennom følgende:
- Rådmannen advarte på det sterkeste mot at Overvik skulle få stå for områdereguleringen selv, men ble overrumplet av et forslag som forelå 49 minutter før formannskapsmøtet der det politiske flertallet gikk inn for nettopp dette. Siden Overvik er så stort, får alle beslutninger som gjøres her vidtrekkende konsekvenser. Ikke minst gjelder dette på transport, bymiljøavtale, skoleutbygginger, bydelsentra, etc. I høringen slaktet Statens vegvesen, Fylkesmannen og Sør-Trøndelag fylkeskommunen nettopp mangelen på helhetstenkning.
- Skolen, som hadde vært et sterkt argument for Ap (og SV) for å omregulere landbruksjorda, var plutselig ikke lagt til Overvik likevel. Til tross for at rådmannen foreslo at det var der den skulle ligge. Og til tross for at ytterligere landbruksjord, på annen manns land (NTNU) da også måtte omreguleres. Vi kontaktet aktører i markedet som kunne gi oss anslag på hva utbyggerne ville tjene på at denne særs viktige offentlige infrastrukturen faktisk ble holdt utenfor utbyggerens egne arealer. Vi intervjuet også kommunens saksbehandler den gangen, som fortalte at eierne på Overvik på hans kontor hadde lansert et tomt som lå utenfor deres eget område - og få måneder senere foreslo Aps Geir Waage nesten den tilsvarende tomta. Vi intervjuet også en arkitekt som var ansatt i Overvik den gangen, som fortalte at strategien var å påvirke politikerne - spesielt Aps viktige gruppeleder Geir Waage.

- Vi fant det samme mønsteret når det gjaldt veien over området. Veien ble plassert på naboens tomt (Agri, Felleskjøpets Presthus gård) - mot deres vilje. Arkitekt Selberg uttalte at utbyggere flest løser utfordringer på egen tomt, ikke andres.
- Det samme mønsteret viste seg også i en rekke andre stridsspørsmål som lå i den store dokumentbunken fra kommunen: Det skulle ligge et grøntdrag ved kirkegården. Det fikk de flyttet slik at det ble langt færre graver. Grøntdrag fra fjord til skog, og bevaring av furukoller, viste det samme: I høringen som ble lagt ut, var det meste planlagt bebygd.
- Reguleringen hadde skjedd i ekspressfart, med et svært aktivt påtrykk gjennom lobbyistene Selmer og Fjerdingen - og prosjektleder Arctander (tidligere planlegger på kommunens byplankontor). De var nesten i ferd med å nå målet om rekordfart. Men sterke innsigelser fra høringsinstanser og stor oppmerksomhet har nå satt prosessen betydelig tilbake.

7.2 KASTBREKKA:

- Vi fant at første gang utbyggeren ønsket å gjøre om området til boligbygging, kom de ingen vei. En interessant e-post viste at Ap-toppen Rune Olsø trolig var på saken, til tross for at han på det tidspunktet ikke jobbet for Staur, som eide området. Etter videre undersøkelser viste det seg at Staur hadde hyret inn Olsø som lobbyist for området, og han hadde lyktes med å overbevise sine tidligere politiske kolleger om å omregulere området til boliger. Også her mot rådmannens innstilling.
- Vi avdekket at Ap var spesielt opptatt av å få omgjort dette området, og de åpne kildene forsto ikke helt hvorfor. Ap avviste at omgjøringen hadde noe med Olsøs lobbyvirksomhet å gjøre.

7.3 DEN SKJULTE OPSJONEN:

- Vi avdekket at Staur og Rune Olsø personlig hadde inngått en hemmelig opsjonsavtale med formål om fremtidig boligbygging på Være utenfor Trondheim. Den potensielt svært lønnsomme opsjonen var imidlertid avhengig av at rådmannen ikke fikk viljen sin - han hadde lagt området bak den grønne streken. Det viste seg at Olsø hadde engasjert seg på en svært spesiell måte, nettopp i diskusjonen om grønn strek, på et politisk møte på Lian med samarbeidspartiene. Flere av partnerne ønsket en omfattende grønn strek, i tråd med rådmannens forslag, og Olsø skulle vært hoppende sint, ifølge åpne kilder. Olsø avviste imidlertid at dette skyldtes hans egen opsjon i området, og mente at han kun hadde vært engasjert. Ingen av samarbeidspartiene til Ap visste om Olsøs opsjon. Bystyret var ikke informert, fordi Olsø ikke deltok på det aktuelle møtet og dermed slapp å oppgi sine interesser. Aps gruppeleder Geir Waage sa imidlertid han oppfattet at Olsø hadde nevnt Være i et møte med Aps gruppe styre. Ingen andre i gruppe styret har bekreftet det samme overfor Adresseavisen.
- Høyre reagerte sterkt på denne saken. Det var nemlig Høyre Ap gikk til for å få flertall i denne saken. Men når det gjaldt akkurat dette området var Høyre enig med rådmannen i at Være skulle ligge bak grønn strek. Gruppeleder Ingrid Skjøtskift fortalte at hun ble overtalt av Geir Waage. Etter Adresseavisens oppslag om saken, uttalte hun: *«Waage sørget personlig for å få Være vekk fra grønn strek. Vi visste ikke da at hans venn, Rune Olsø, hadde noen økonomisk interesse her. At vi ikke ble informert om disse interessene da, stiller saken i et nytt lys. Tillit er grunnleggende i alt politisk arbeid. Tillit krever åpenhet om interesser, noe det ikke var her»*. Waage mente det var unaturlig å skulle nevne en slik enkeltinteresse.

7.4 KYSTAD:

- Vi avdekket at Ap-topp og Staur-partner Rune Olsø hadde inngått en avtale som skulle gi Staur totalt seks millioner kroner for å sikre at grøntområdet Kystad ble boligområde. To millioner var allerede utbetalt. Vi fikk ingen gode svar på hva slags arbeid som var utført for disse to millionene.
- Vi kunne legge fram Kystadavtalen i sin helhet. Her fremgikk det at det var «en uttrykkelig forutsetning for denne avtalen at leveransen foretas av Rune Olsø personlig». Dersom Olsø sluttet i Staur, skulle ikke avtalen gjelde lenger. Én million skulle utbetales når avtalen var inngått. Ytterligere én million skulle utbetales når Kystad var tatt ut av grønn strek.
- Vi fortalte at Proras Terje Eriksen 7.april signerte avtalen. Dagen etter vedtok formannskapet, etter forslag fra Ap, å ta ut Kystad og fire andre områder fra den grønne streken før den ble sendt på høring. Vi avdekket også at Rune Olsø samme dag sendte en e-post til Prora-eierne der han skrev at det hadde vært «en klok strategi å gjøre det til et spørsmål om alle de inneklemt småområdene», og avsluttet: «1-0 til oss!». Olsø avviste imidlertid i sitt svar til oss at han på dette tidspunktet jobbet for Prora.
- Vi fortalte at Rune Olsø i en e-post til Prora-eierne, tre uker før møtet i bygningsrådet, fortalte at han i saken allerede hadde hatt et møte med Aps kommunalråd Eirik Schrøder - og at han her skrev at han hadde opplyst om at han i denne saken representerte utbygger. Dette stod i kontrast til at han hele tiden har sagt at han i denne saken *ikke* hadde hatt noen møter med politikerne - og nettopp derfor ikke hadde opplyst om sitt engasjement. Schrøder avviste at et slikt møte hadde funnet sted, men mente e-posten ga inntrykk av at det hadde vært det. Olsø sa at han siktet til et møte som var holdt for et par år siden.
- Gjennom innsyn i Ap-toppenes e-poster avdekket vi at det var Olsøs nære venn, Ap-topp Geir Waage, som i permisjon klokken 23.00 kvelden før møtet i bygningsrådet, grep inn og foreslo den nøyaktige ordlyden i Aps merknad som gjorde at Kystad ble tatt ut av den grønne streken. Tidligere hadde Waage sagt at han var i permisjon og hadde tankene helt andre steder enn hvilke områder som skulle omfattes av grønn strek. Vi kunne også fortelle at Rune Olsø stod som kopimottaker i den interne e-post-utvekslingen i Ap forut for møtet.
- Ingen politikere var blitt opplyst om Olsøs interesse på Kystad, ifølge dem selv. Ordfører Rita Ottervik, som kalte avtalen svineri, sa at Olsø burde opplyst om interessen allerede idet han begynte samtalen med eierne på Kystad.

8. KONSEKVENSER

- Ap selv foreslo sammen med Venstre å innføre et lobbyregister, som ingen andre norske byer til nå har innført. Dette ble endelig vedtatt i bystyret i september 2017. Ap hadde tidligere vært sterk motstander av dette.
- Venstre tok dette videre til Stortinget, med utgangspunkt i vedtaket i Trondheim. Presseorganisasjonene lobber nå for å få til et lobbyregister i Stortinget, med utgangspunkt i Trondheims-vedtaket.
- Kommunerevisjonen skal granske hva som hadde skjedd i forbindelse med Kystadavtalen, Overvik og Være-sakene. Disse interne granskningene er ikke ferdige i skrivende stund.
- Ap-topp Rune Olsø har søkt og fått innvilget permisjon fra bystyret.
- Rune Olsø, som var enstemmig innstilt å bli den første lederen i Trøndelag Ap, måtte trekke seg fra dette viktige vervet.
- Kommuneadvokaten utarbeidet en juridisk vurdering der man ikke kunne utelukke at det hadde skjedd noe straffbart i Kystadsaken: «Rune Olsøs posisjon, som en folkevalgt og dessuten svært sentral politiker i det største partiet i Trondheim, og størrelsen på vederlaget,

taler etter vårt syn for at fordelen kan anses utilbørlig», skrev kommuneadvokaten i sin rapport.

- Formannskapet vedtok enstemmig å politianmelde saken.
- 31.mars kom pressemeldingen om at Økokrim hadde bestemt seg for å etterforske Kystadsaken. For første gang skulle Økokrim vurdere en politiker opp mot paragrafen om påvirkningshandel i korrupsjonslovgivningen. En rekke politiker- og næringslivstopper i Trondheim har vært inne til lange avhør hos Økokrim. Flere av dem to ganger. Saken er per dags dato fremdeles under etterforskning.

9. SPESIELLE ERFARINGER: MOTSTAND OG ETIKK

Etter over tjue år i yrket har vi opplevd vår andel av motstand fra aktører som ikke ønsker at vi skal skrive om det de selv vil skjule. Men aldri har vi opplevd den typen motstand vi har fått i denne saken. Den har hatt en karakter og gitt seg utslag på måter vi selv ikke hadde sett for oss på forhånd. Det merkelige er at selv om vi satt på sterkest mulig dokumentasjon, så går spinnets i e-postene og tilsvarene om vår atferd, våre motiver, vår kynisme og våre løgner inn i bakhodet, på merksnodig vis. Du begynner å tvile på deg selv og egen dømmekraft. Ved ett tilfelle lurte Mari på om det faktisk var riktig å kjøre til høyre inn i rundkjøringen - og ikke mot venstre (altså mot kjøreretningen).

Man blir jo litt smårar av å sitte avsondret fra resten av redaksjonsmiljøet og bare se hverandre og redaktørene. Heldigvis går slike tokt litt på rundgang, slik at den ene kan realitetsorientere den andre, når det blir for heftig. Og så er det svært godt når friske øyne i form av redaktører kommer inn og reagerer enda sterkere enn vi har gjort. Det er likevel ingen tvil om at man blir ansent og utøver selvsensur under slikt press.

Kampen om sannheten er større en noensinne, og media opererer i dag i et globalt klima der motkreftene er større enn de før har vært. [En artikkel i Washington Post](#), beskriver en tidligere Wall Street-journalist hvordan metodene til slike motkrefter nå kan arte seg. Og selv om det er et stykke fra Wall Street til Trondheim, er det ikke fritt for at vi kjenner til flere av dem.

9.1 UNDERGRAV FAGLIG INTEGRITET: Når sjarm ikke virker, kommer fornærmelsene og karakteristikkene som skal diskreditere oss som journalister. Vi ble blant annet beskrevet som kunnskapsløse og kyniske. Vi ble i en e-post fra Bernt Østhus sammenlignet med Trumps medierådgivere Kellyanne Conway og Sean Spicer. Vi formidlet «fake news». Vi skulle også ha narret våre kilder til å tro på dette, inkludert en jusprofessor. «*Det kan da ikke være særlig tilfredsstillende å måtte jukse?*», som Østhus skrev. Aktørene fikk også komme til orde med disse påstandene om oss på trykk. Østhus skrev blant annet et innlegg med tittelen «*Ukultur i Adressa*» der han beskrev vår «*ekstreme manipulasjon*».

9.2 KONTAKT REDAKTØREN: Før Kystad-saken var publisert, ble redaktøren kontaktet om at vi bevisst hadde manipulert et sitat fra en e-post. Manipulasjonen Østhus og Olsø mente skulle ha skjedd, gjaldt en e-post bare de to hadde mottatt fra oss (ingen tredjeperson). Der var *ett ord* Rune Olsø hadde skrevet i en e-post vi siterte, ved en inkurie var falt vekk i vårt spørsmål til Østhus og Olsø. Da saken senere ble publisert, ble e-posten selvfølgelig helt riktig referert og i sin helhet brukt som faksimile. Østhus mente vi her hadde «gått langt inn i skyggene».

Senere mottok redaktør Mørseth og vi en ny e-post, der Østhus også drar redaktørens egen kompetanse i tvil: «*Leser jeg riktig – er du morsom og vil at jeg skal gjette om dere vil hevde at avtale var inngått før 8. april? Eller er det bare en ung redaktør som kjekker seg for journalistene sine? De samme journalistene som a) er tatt med buksene nede for å ha begått sitatjuks og b) tilsvarende har*

søkt å manipulert en juridisk professor til å mene noe på feil grunnlag? Du skal i hvert fall ha for at du står last og brast med dine medarbeidere. Kjekt og friskt er det nok, men neppe verken klokt eller i samsvar med presseetiske regler.»

9.3 GÅ PÅ KILDENE: Vi opplevde flere ganger gjennom arbeidet med sakene at aktørene gikk på kildene våre etter at vi hadde snakket med dem. Flere ganger etter at kilder hadde latt seg intervjuet og godkjent sine sitater, hendte det at de kom tilbake etterpå og ønsket å trekke dem. I ett tilfelle satte kilden Rune Olsø og Geir Waage som kopimottakere på e-posten til oss der hun ba om å få trekke sitatene. Etter hvert så vi oss nødt til å forberede kildene på at de kunne bli kontaktet av aktører som ikke ønsket at de skulle uttale seg, og at de kunne bli utsatt for press. I denne saken opplevde vi dette som et demokratisk problem, og det gjorde oss rimelig forbannet.

9.4 SETT ET “INVESTIGATIVE TEAM” PÅ JOURNALISTENE: Dette var også helt nytt for oss. I møtet med Østhus på sjefredaktørens kontor fortalte Østhus selv om dette teamet som skulle ha undersøkt hvordan vi var som journalister og våre arbeidsmetoder. Teamet skulle ha kontaktet både kilder utenfor huset og kolleger av oss, og resultatet talte ikke til vår fordel. Selv om redaktøren vår fortsatt sto like stødig bak ryggen vår etter dette møtet, var det ikke tvil om hva hensikten hadde vært: Å skape tvil om vår journalistiske integritet. Når Østhus i tillegg påstod at enkelte kolleger skulle ha uttalt seg negativt om oss, er det et forsøk på splitt og hersk vi ikke hadde sett komme.

9.5 TRUSLER: Trusler om PFU-klager kom tidlig. Og Rune Olsø og Kolbjørn Selmer gjorde også alvor av det. Ikke lenge etter at vi hadde sendt over spørsmålene om Kystad, fikk vi Olsøs klage på Overvik og Være-sakene, som hadde stått på trykk tre måneder tidligere. Også Kystad-saken skulle han klage inn, ble det varslet. PFU-klagene fra Olsø og Selmer førte blant annet til at vi ikke fikk deltatt for fullt i oppfølgingen av Kystadavtalen, fordi vi måtte svare på to svært omfattende klager – og tre runder med tilsvar før den ble avsluttet. Det fungerte sånn sett som effektiv trening.

9.6 EGEN GRANSKING: Samtidig satte Staur ned det de kalte en egen gransking. Granskingen ble utført av Helge Kvamme, en kjent korrupsjonsjeger. Vi fikk aldri se selve rapporten, men ifølge Olsø/Østhus skal Kvamme ha konkludert med Olsø ikke hadde brutt noen regler. I ettertid ble Kvamme selv anmeldt til Økokrim av et bostyre i Bergen, blant annet for manglende upartiskhet og uriktige anklager. Kvammes eget advokatfirma Selmer beskrev påstandene fra bostyret som grunnløse.

9.7 STOR BELASTNING FOR HOVEDPERSONEN OG FAMILIE: Alle slike saker medfører selvfølgelig en stor belastning for hovedaktøren som er gjenstand for kritisk journalistikk – og dennes familie. I dette tilfellet særlig Rune Olsø. I denne saken ble dette hensynet eksplisitt nevnt gjentatte ganger fra både Olsø og Østhus. I en e-post skrev blant annet Olsø at det fremsto som om noen i avisen hadde en personlig agenda om å volde han og hans familie skade, selv om de ikke hadde gjort noe galt. Selv om vi visste at vår agenda var å gjøre kjent en avtale som så langt hadde vært skjult for offentligheten, og at vår dokumentasjon var svært sterkt, er det et dilemma at vår omtale fører til en stor belastning – også for personer som ikke har noen rolle i det som har skjedd. I Trondheim er ikke forholdene større enn at vi helga etter publisering møttes gjennom barnehåndballen, og vårt ansvar overfor uskyldig tredjepart blir veldig konkret og synlig. Vi kan ikke la være å publisere fordi hovedaktørene har familie. Men vi kan gjøre det mest mulig varsomt. Vi kalte ikke saken Olsø-saken (slik andre medier som hoppet på gjorde), men Kystad-saken. Vi lot være å bruke navn i tittel og på forsiden, og brukte bilder på forsiden kun da kommuneadvokaten ikke utelukket lovbrudd. I tillegg til Olsø var både ordfører og kommuneadvokaten også avbildet på denne forsiden.

9.7 INTERVJUSITUASJON: Vi var svært bevisste på å opprette god kontakt med utbyggerne helt fra starten. Sammen med saksbehandlerne i kommunen er det de som sitter på mest informasjon og

kunnskap om hva som faktisk har skjedd i saken og hvilke planer de har. En god relasjon anså vi som svært viktig. Det gikk dårlig. Etter flere forsøk på å få treffe aktørene, fikk vi snakke med prosjektleder Sissel Arctander (tidligere byplanlegger). Riktignok ikke i Overviks lokaler på toppen av Solsiden, men på Starbucks rett under. Ketil Fjerdings sa rett ut at «jeg foretrekker å forholde meg skriftlig til deg», men i landeier Kolbjørn Selmer nærret vi et håp. Og heldigvis fikk vi et møte, på betingelse av at vi sendte spørsmålene på forhånd. Vi møttes etter hans ønske på Romantica på Ranheim, men da vi kom viste det seg at han ikke stilte til intervju likevel. Han hadde med seg en minnepinne der alle svarene allerede var skrevet inn. Men dersom vi skulle få minnepinnen, måtte vi love at alt som sto der kom på trykk i sin helhet. Dette kunne vi selvfølgelig ikke love og forklarte at det er redaktøren som redigerer avisa. Etter å ha gått noen runder, ble vi enige om at vi skulle få minnepinnen, under forutsetning av at han fikk sitatsjekk på sine egne sitater før de kom på trykk. Han hadde levert fire tettskrevne A-4-sider.

Etter det første intervjuet, i september 2016, ville ikke Olsø stille til flere muntlige intervjuer. Fra da av måtte intervjuene gjennomføres via skriftlige spørsmål på epost. Bernt Østhus møtte vi kun to ganger. Første gang på det spesielle møtet på sjefredaktørens kontor. Andre gang vi møtte ham, var etter at vi hadde dokumentasjonen, og hans formål med det møtet var nok en gang å forklare oss at vi ikke hadde noen sak. Men han stilte også til intervju.

9.8 TILGANGEN PÅ KILDER: Vi har i denne saken erfart at når du jobber med noen av de rikeste og mektigste personene i et lokalsamfunn, så står ikke kilder i kø for å uttale seg. Byen er liten. Arkitekter, eiendomsutviklere, økonomer, revisorer, eiendomsめglere, byråkrater - alle møter de raskt disse aktørene i neste sving, om de ikke er sterkt involvert i prosjekter med dem allerede. Det gir stor makt. Vi har vektlagt svært sterkt i denne jobbingen å ha åpne kilder. Vi ønsket ikke at man skulle kunne sette spørsmålstegn ved noe av materialet fordi kildene var anonyme. Det merkelige er, at når aktørene er på dette nivået, står heller ikke anonyme kilder i kø. De er redd informasjon skal kunne spores tilbake til dem. Vi opplevde mye oftere enn vanlig at kilder heller ikke anonymt turte å gi oss vanlige vurderinger av konkrete spørsmål - sonderinger vi bruker å gjøre for selv å forstå ting bedre. Derfor har ordinær kildejobbing vært mer krevende enn vanlig - og vi har oftere enn vanlig funnet oss ekspertkilder i andre byer. Vi har jobbet mye med å få folk til å stå frem med det de mener og har delvis fått det til.

10. ORGANISERING AV ARBEIDET

10.1 SIKKERHET: Siden vi har jobbet med undersøkende journalistikk i en årrekke, skulle man kanskje tro at kompetansen på sikkerhet har vært på øverste hylle. Det kan vi avkrefte. I denne saken måtte vi imidlertid innføre et noe annet sikkerhetsregime enn tidligere.

Aktører hadde tidlig fortalt oss at kildene ble oppsøkt. Og at noen av dem kunne være i eget hus. Da Rune Olsø skulle svare på noen av våre spørsmål angående e-poster han hadde sendt, skrev han at han var bekymret for at han var blitt ulovlig hacket eller elektronisk avlyttet og ba oss dokumentere skriftlig at så ikke hadde skjedd. Vi kunne bare beskytte oss mot at så ikke skjedde med oss.

Derfor: Vi la ingenting av det vi skrev inn i avisens systemer.

Vi skrev ingenting uten å ha passordbeskyttet dokumentet.

Alt materiale låste vi fysisk inn i skap.

Vi flyttet ned én etasje.

Vi ble enige om å ikke snakke om saken til noen på huset, unntatt redaktørene – og da kun i lukkede rom.

Når det gjaldt den uformelle kildekontakten, betydde det at vi i størst mulig grad holdt den muntlig. Slik at ikke noen kunne få lyst å sende ting vi hadde skrevet videre, på oppfordring.

Den formelle kildekontakten, som ikke handlet om direkte tilsvare/imøtegåelse skjedde kun gjennom krypterte kanaler.

I søk etter informasjon på Google, FB eller andre sosiale medier benyttet vi Tor, slik at ikke objekter skulle bli varslet om vår interesse.

I arbeidet med slike saker, kan det være lurt med en egen mobiltelefon, som brukes kun til jobb - og som holdes innelåst på jobb sammen med annet følsomt materiale.

Vi må også legge til at det har vært en ulempe at Adresseavisen ikke har hatt tilgang på sikre kanaler for kilder å slippe materiale. Vi er veldig glad for at det nå kommer på plass, da dette kan være avgjørende for journalister i så vel små som store medier.

10.2 TIDSFORBRUK: Dette prosjektet startet som ofte ellers: Med vanlig nyhetsjobbing. Det begynte med skoletomta i juni 2016, og ganske raskt satt vi med såpass mange interessante spørsmål, at vi bestemte oss for å gå grundigere til verks. Til å begynne med jobbet vi med «Kampen om gulltomtene» samtidig som vi jobbet med andre saker, men etter at vi til slutt fikk dokumentbunken etter innsynsbegjæringen, jobbet vi mer eller mindre på heltid med prosjektet i omlag to måneder - kun avbrutt av våre kveldsvakturer (og turnusfri). Jobbingen ble etter hvert mer tidkrevende enn andre saker vi har jobbet med, fordi vi måtte gå mange runder med aktørene før deres samtidige imøtegåelser var klare. Dette skyldtes flere forhold, blant annet at disse var utenbys og ikke svarte, at vi ikke enkelt og kjapt fikk svar på våre oppfølgingsspørsmål på e-post - og at vi internt gikk ekstremt grundig gjennom hvert ord i saken etter stadige henvisninger til Vær Varsom-plakaten fra hovedaktørene. Etter publiseringen av de første sakene i starten av november 2016, fikk vi ganske raskt tipset om den grønne streken og Staur. I startfasen jobbet vi her som vanlig med andre saker, fordi vi rett og slett ikke hadde mye å gå etter. Behovet for struktur ble påtrengende. Og først etter at vi hadde lagt en konkret plan for hvordan vi skulle gå fram, et forsøk på systematikk i noe som virket nærmest håpløst, fikk vi mer å henge fingrene i. Den siste måneden før det løsnet og vi endelig satt med all dokumentasjonen vi trengte, jobbet vi begge på fulltid med Kystad-saken. Og igjen: Når tiden var kommet til å hente inn samtidig imøtegåelse, møtte vi en motstand som gjorde at denne fasen tok svært mye lengre tid enn det vi vanligvis opplever. Fra vi sendte den første henvendelsen til aktørene og til saken stod på trykk, tok det over tre uker.

Medieøkonomien gir spesielle utfordringer. Vi er stadig færre som går nyhetsturnus, og det betyr at vi oftere må gå kveld og helg, med påfølgende fri. Terskelen for å bli tatt av turnus i spesielt krevende perioder, er også hevet, selv om det ennå kan skje unntaksvis. Presset på å levere også i det daglige er betydelig større. Vi har sjefer som støtter oss i jobben vi gjør, som stiller opp og som legger inn mange ekstra arbeidstimer i våre prosjekter. På Kystad har vår arbeidsleder Stian Wallum, daværende nyhetsredaktør Kirsti Husby og daværende sjefredaktør Tor Olav Mørseth kunnet detaljene i saken på linje med oss selv, hvilket har vært svært betryggende og lettet presset betydelig. De ekle spørsmålene har vi fått underveis og i forkant, og det er langt å foretrekke.

Vi er våre gode kolleger Berit Baumberger, Roy Tommy Bråten, Frank Cadamarteri, Harry Tiller og Simen Granviken en stor takk skyldig for deres svært solide hjelp med oppfølgingen av Kystadavtalen.

Rett før saken kom på trykk, ble vi klaget inn til PFU for to andre saker i serien om Gulltomtene av Selmer og Olsø. Klagene var av et uvanlig stort omfang, så vi måtte bruke mye av vår tid på å svare opp disse. Vi kunne derfor ikke selv delta for fullt i oppfølgingen av Kystadavtalen.

Den varslede PFU-klagen på Kystad-sakene kom aldri.